

РЕЧЕНИЧНИ ЧЛАНОВИ

РЕЧЕНИЧНИ ЧЛАНОВИ СЕ ДЕЛЕ НА:

1. ГЛАВНЕ – СУБЈЕКАТ И ПРЕДИКАТ

2. ЗАВИСНЕ – ОБЈЕКАТ, ПРИЛОШКЕ ОДРЕДБЕ, АПОЗИЦИЈА

СУБЈЕКАТ

Субјекат означава у реченици вршиоца радње или носиоца стања.

Најчешће стоји у **НОМИНАТИВУ**. Такав субјекат назива се **ГРАМАТИЧКИ СУБЈЕКАТ**.

Филип тренира фудбал. Ја тренирам са њим. Свако треба да се бави спортом. Спорт је важан.

Имамо тренинге три пута недељно. \implies Субјекат је неисказан, али се може одредити – МИ.

ПРЕДИКАТ

Предикат је реченични члан који исказује радњу или стање субјекта.

Може бити: 1. ГЛАГОЛСКИ 2. ИМЕНСКИ

1. **ГЛАГОЛСКИ ПРЕДИКАТ** исказан је глаголом у личном глаголском облику.

Филип тренира фудбал. Он воли спорт.

2. **ИМЕНСКИ ПРЕДИКАТ** = глаголски део предиката + именски део предиката
помоћни глагол ЈЕСАМ/БИТИ именица, заменица, придев
у личном глаголском облику или редни број у номинативу

Филип је фудбалер. Он је талентован. Његов тим је био први на турниру.
Књига је била занимљива. Овај дан ће бити забаван.

ОБЈЕКАТ – реченични члан који означава трпиоца радње. Може бити:

1. **ПРАВИ** – допуна прелазним глаголима. Стоји у акузативу без предлога или у деоном генитиву.

Прочитао је причу. Решио је задатке.

Попиј воде, биће ти боље! Ана је отишла у продавницу да донесе млека.

2. НЕПРАВИ

Неправи објекат је допуна непрелазним и повратним глаголима. Стоји у свим зависним падежима, осим у акузативу без предлога.

Радује се туђој срећи. Увек размишља о другима. Напио се воде.

ПРИЛОШКЕ ОДРЕДБЕ

Прилошке одредбе су реченични чланови којима изричемо време (КАДА?), место (ГДЕ?), начин (КАКО?), узрок (ЗАШТО?), количину (КОЛИКО?) вршења радње исказане предикатом.

- Одреди врсту прилошке одредбе у следећим примерима:

Чекам те испред школе.

У недељу ћемо ићи на излет.

Она већ сатима учи.

Разговарали су тихо.

Насмејао се због тог питања.

АПОЗИЦИЈА

Апозиција је реченични члан који нешто додатно саопштава о именичком појму на који се односи, тј. на други начин казује оно што значи именица на коју се односи. У писању се обавезно одваја запетама.

Маша, моја сестра, иде у први разред. Волимо књиге, ризнице лепоте и мудрости.

Наше паметно дете, ученик седмог разреда, често чита књиге.

ЗАДАЦИ!!!

1. Одреди функцију (службу) подвучених реченичних чланова:

Свакога дана мисли на Милицу. Видели су се у позоришту. Они су стари познаници.

За далеким пространима чезнула је тихо краљева кћи.

Читам песму о Марку Краљевићу, чувеном епском јунаку.

Донеси ми лењир! Она је радознала, стално поставља питања.

На крају школске године сви смо вратили књиге библиотекару.

Пријатеље срећа ствара, а несрећа проверава.

2. Подвуци прилошке одредбе:

Тетка Милица ми кроз осмех каже: „ Заљуби се ти, благо мени, па се нећеш досађивати у школи. Лепше ћеш се проводити тамо него овде.“

